

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 3. De excitatione voluntatis ad vsum sacramenti Pœnitentiæ,

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)

14.

Sexum est, (de quo idem Nauarr. in seq. num. 83.) quando cõ-
 fiteus ait se non reduxisse in memoriam sua peccata: prout
 debebat, videndum esse num id dicat, quod credat se non
 adhibuisse in discutienda conscientia diligentiam, quam in-
 tegræ confessionis exigit, an verò quod ad instar S. Iob. cap.
 9. vereatur omnia opera sua ex timorata quadam conscien-
 tia, vt communiter vsu venit bonis mentibus, quantum est ibi
 culpas suas agnoscere, vbi non sunt. cap. Ad eius. distinct. 5.
 Arque si hac posteriore de causa dicat, aut quia non omnia
 venialia siue maiora siue minora (de quibus non tenetur
 confiteri) in mentem reduxit, ipsam posse sine scrupulo au-
 diri confitentem, & auditum (nisi aliud obstat) Sacramentaliter
 absolui. Sin autem priore de causa dicat, distinguendum esse:
 nam vel vrget necessitas, non permittens tales interroga-
 tiones fieri: nempe vrget consilius belli, aut morbus grauis,
 aut naufragium, aut aliud simile periculum imminens mor-
 tis, siue naturalis, siue violentæ, aut etiam notabile scanda-
 lum, tuncque Pœnitens similiter & audiendus & absoluen-
 dus est, dum modo aliud non obicit. Vel nulla vrget necessi-
 tas, & tunc debet Confessorius videre, num suis interroga-
 tionibus eam, quam Pœnitens ipse qualemcumque adhi-
 buit diligentiam, reddere possit mediocrem; sique videat se
 posse, postquam id præstiterit, absolue: sicut in præcedenti-
 bus casibus. Quod si videat Pœnitentem confessurum, nol-
 le interrogari, vel etsi velit quidem, a deo tamen nihil præ-
 meditatum venire, vt etiam cum interrogationibus vnus &
 responsionibus alterius, non sit futura integra confessio, tunc
 neque audiat, neque absoluet: sed licet aliter alliciet, humani-
 terque persuadebit, vt antequam consteatur, conscientiam
 pro sua capacitate discutiatur, quantum saltem sufficiat, vt per
 opportunas interrogationes iuari possit ad faciendam cõ-
 fessionem integram, & ad vitandum illum sufficientis dili-
 gentiæ in examinanda conscientia defectum, quo redditur
 inualida.

CAPVT TERTIVM.

De excitatione voluntatis ad vsu Sacramen-
ti Pœnitentiæ.

SVM MARIVM.

- 15. Damna quorum consideratione voluntas excitari potest ad vsu Sacramenti Pœnitentiæ.
- 16. Commoda contraria, quorum consideratio ad idem valet.
- 17. Ratio qua talis excitatio fit.
- 18. Nouem vtilitates, quarum consideratione potest eadem voluntas promoueri.
- 19. Que possint ab vsu Sacramenti Pœnitentiæ voluntatem auertere, cum remedijs aduersus eadem.

Post peccatum conscientia diligens examen, notatis pec-
 catis de quibus facienda est confessio, oportet illa abo-
 minando, & propositum de illis in posterum cauendis fir-
 mum concipiendo, recurrere ad diuinam misericordiam,
 & petere veniam, proque ea consequenda excitare volunta-
 tem ad vsu Sacramenti Pœnitentiæ, à Christo in eum fi-
 nem instituti. Ratio autem excitandi esse potest, seria
 consideratio ex vna parte grauissimorum damnorum, quæ
 peccatum mortale infert animæ; ex altera parte verò sum-
 morum commodorum quæ ex eiusdem peccati eliminatio-
 ne ab anima Sacramentum Pœnitentiæ adfert eidem, virtu-
 te sanguinis Christi.

15.

Peccatum enim mortale (vt cetera viderem de quibus in lib. 2.
 cap. 3. sect. 5. & 6.) imprimis animam mortaliter vulnerat, iuxta
 illud Iacobi. Peccatum cum consummatum fuerit generat
 mortem eternam nimirum, non quidem naturalem, quæ nec
 querentibus eam & desiderantibus concedetur, iuxta illud
 Apoc. 9. In diebus illis querent homines mortem, & non
 inuenient eam, & desiderabunt mori, & mors fugiet ab eis]
 sed mortem mortalem, consistentem in carentia omnis so-
 latij, & in abundantia omnis desolationis, Deo armante crea-
 turam ad vltionem inimicorum, ex Sapient. cap. 5. Deinde pec-
 catum tanquam ex putrescente vicere scaturiens sanies fœ-
 didissima, deturpat animam, ita vt abominabilis sit coram Deo,
 & Sanctis ipsius, iuxta illud Psalm. 52. Corrupti sunt, & abo-
 minabiles facti sunt in iniquitatibus.]

16.

Præterea vincit, constrictamque tenet animam in ma-

nibus Diaboli, iuxta illud Prouerb. 5. Iniquitates suæ capiunt
 impius, & famibus peccatorum suorum confringitur. Deni-
 que quod præ omnibus exhorrendum est, reddit eandem
 animam Deo exosam, iuxta illud Psalm. 5. Odisti omnes qui
 operantur iniquitatem. Et illud Sap. en. 14. Similiter odio sunt
 Deo, impius, & impietas eius.]

Ex aduerso verò, Sacramentum Pœnitentiæ à Christo in-
 stitutum ad consequendam peccatorum remissionem quam
 nobis sacrosancti sanguinis sui effusione promeruit, primò
 (quasi infuso in animam vulnera pretiosissimo eiusdem sanguinis balsam-
 o) sanietatem ei adfert, iuxta illud 1. Pet. 2. Qui peccata no-
 stra ipse pertulit super lignum, vt peccatis mortui, iustitiæ
 viuamus, cuius liuore sanati estis.] Secundo illius sordes
 omnes, quibus Deo, & Sanctis quasi nauseam parit,
 abstergit, iuxta illud 1. Ioan. 1. Sanguis Iesu Christi Filij eius,
 emundat nos ab omni peccato.] Et illud Apoc. 1. Dilexit nos,
 & lauit nos à peccatis nostris in sanguine suo.] Tertio illam à
 captiuitate diaboli liberat, iuxta illud 1. Pet. 1. Scientes quod
 non corruptibilibus auro vel argento redempti estis de vana
 vestra contumacitate paterna traditionis: sed pretioso san-
 guine quasi agni immaculati Christi, &c.] Et illud Apoc. 5. Re-
 demisti nos in sanguine tuo.] Denique recõciliat illum Deo,
 iuxta illud ad Rom. 5. Commendat autem charitatem suam
 Deus in nobis, quoniam cum adhuc peccatores essemus,
 Christus pro nobis mortuus est. Muldo igitur magis tunc
 iustificati in sanguine ipsius, salui erimus ab ira per ipsum.
 Si enim cum inimici essemus reconciliati sumus Deo per
 mortem filij eius, multò magis reconciliati erimus in vita-
 pius.

Ex qua bipartita consideratione excitanda est voluntas:
 primò ad amorem tam benigni erga nos Domini, qui cum
 Angelis peccantibus non pepercerit, 2. Pet. 2. tantà vltus est
 erga nos peccatores misericordiã. Deinde ad studium susci-
 piendi cum omni reuerentia, pietate, & diligentia tam di-
 gnum, tanque salutare Sacramentum, agnoscendo quod et-
 iam si Deus ad animarum nostrarum curationem vratur mi-
 nisterio Sacerdotis; in huius tamen scientia, vel prudẽcia, aut
 experientia non esse nitendum, sed potissimum in Dei auxi-
 lio: ideoque ipsum humiliter ab eo postulandum, & nihilo-
 minus curandum vt iis conditionibus instructus Sacerdos
 eligatur, quibus sit idoneus nõ tantum ad absolvendum, sed
 etiam ad dirigendum nos in via salutis: ad quod vtrumque
 Deus vtitur ministerio ipsius. Promoueri autem potest tale
 studium extensione considerationis ad speciales vtilitates
 tribus ante memoratis comprehensas, quales sunt propõsitæ
 à Tolero lib. 6. in struct. Sacerd. cap. 11.

Prima est augmentum gratiæ, cuius minimum gradum
 habere, eligibilis est, quam totum mundum possidere, pro-
 pter gloriam æternam in futura vita ei respondentem.

Secunda remissio peccatorum Purgatorij, quarum mini-
 mæ, nulla quantumvis sanissima huius vitæ pœna, æquari
 potest, sãtem ob æternæ gloriæ dilationem quam habet
 coniunctam, Id quod Suarez tomo 4. disput. 46. sect. 3. latè ex-
 plicat.

Tertiã est debilitatio inimici per gratiæ augmentum, quo
 contra carnem, spiritus robustior efficitur: vt & per salu-
 taria Confessorij monita, quibus obuiatur Diaboli fraudi-
 bus.

Quarta emundatio animæ, qua peccatorum non sinitur
 in ea radices altiores agere, nec in habitum futuri vitij tran-
 sire.

Quinta merendi facultas, quæ non datur nisi repurgatã
 ab omni mortali peccato anima.

Sexta conscientie tranquillitas ex spe consecutæ veniæ
 per sacramentum à Christo institutum ad remissionem pec-
 catorum.

Septima minus periculum moriendi in malo statu; cum
 accedente ad confessionem sacerdotali absolutione, anima
 in bono statu constituitur, nisi obicem posuerit.

Octaua maior notitia suarum infirmitatum: eam enim
 parit discussio conscientie in examine, quod præmittendum
 esse, ante diximus.

Nonaleuam grauis fastidij quod sentitur, quando vr-
 gente necessitate faciendæ confessionis, vsus illius fuerit
 alicui insolitus: nam tunc eam non minus auersatur ac re-

formi-

formidat, quam æger potionem amarā, quam raro sumit.

Cæterum quæ ab usu Sacramenti Pœnitentiæ auertere posse videntur sunt. Primò, pudor peccatorum admissorum. Secundo, horror Pœnitentiæ. Tertio, metus alicuius infamiz incurrendæ. Quarto, difficultas restituendo quod iniuste retinetur. Quinto, desperatio alicuius peccati vitandi, vt lubricitatis, vei ad piscendæ virtutis contrariæ, vt castitatis. Postremò, difficultas & labor in faciendâ, vt par est, confessione.

Aduersus quorum primum epponere oportet confessionem fieri Deo cognoscenti omnia: Confessario verò, non nisi vt locum illius tenenti. Item multo magis venerandam esse confessionem, quæ in die iudicij in conspectu omnium hominum continget nobis, nisi peccata nostra per confessionem deleantur. Aduersus secundum, ponere oportet ob oculos cruciatum Christi, & Sanctorum Martyrũ, itemque gehennæ tormenta, & supplicia æterna. Aduersus tertium, æternam damnatorum ignominiam. Aduersus quartum, iacturam bonorum æternorum, & summam damnatorum miseriam. Aduersus quintum excitanda est confidentia in Christi gratia, quæ in ipso Sacramento confertur, & in præsidio Beatissimæ Virginis, Angeli custodis, & Sanctorum quos voluerimus adhibere patronos. Aduersus postremum inculcare oportet labores, curas, & molestias, quæ suscipiuntur: tum pro comparandis & conferendis rebus ad hanc vitam fluxam & caducam necessariis, cui vita æterna est multis nominibus anteponenda; tum etiam pro morbis propulandis: cum mors animæ, quam peccatum mortale adfert, multo plus timenda vitandaque sit, quam mors corporis proveniens ex morbis, Vnde monet Christus Dominus Luc. 12. Ne terreamini ab his qui occidunt corpus, & post hæc non habent amplius quid faciant. Ostendam autem vobis quem timeatis: timeate eum qui postquam occiderit, habet potestatem mittere in gehennam.]

CAPVT QVARTVM.

De ratione qua Pœnitens debet ad usum Sacramenti Pœnitentiæ concurrere.

SVMMARIVM.

- 20 Contritio à Pœnitente pro suo rei munere exercenda cum dolore, pudore, & timore.
- 21 Vnde oriantur dolor & pudor.
- 22 Vnde timor.
- 23 De proposito non peccandi, quod iisdem affectibus coniunctum habere debent.
- 24 Varietas diuinorum beneficiorum, quorum consideratione cum Dei auxilio, ad tale propositum promouemur.
- 25 Decentiam consistendo seruanda à Pœnitente.
- 26 Ordo tenendus.
- 27 Ratio breuitatis sectanda in consistendo.
- 28 Ratio sectanda perspicuitatis.

Pœnitentem in foro Pœnitentiæ sustinere personam rei, accusatoris, & testis, ab initio monuimus. In eiusdem autem fori praxi, vsuue Sacramenti Pœnitentiæ, tanquam reus concurrere debet per contritionem de suis peccatis; tanquam accusator verò, & testis, per confessionem de eisdem.

De contritione exercenda cum dolore, pudore & timore, pro rei munere.

SECTIO PRIOR.

20. Circa contritionem autem curare debet, vt ea contineat tum dolorem, tum pudorem, tum etiam timorem: quorum primi exemplum habetur singulare in peccatrice lachrymis rigante pedes Domini. Luc. 7. Et in D. Petro flente amarè, Matth. 26. Secundi verò in publicano stante à longè, & nolente oculos ad cælum leuare, sed percutiendo pectus suam dicente, Domine propitiùs esto mihi peccatori. Luc. 18. Tertij denique in Niniuicis, qui audito propheta clamante & dicente; Adhuc quadraginta dies, & Ninive subuertetur, terrore mali impendentis concussi pœnitentiam egerunt, Ionæ 3. Quod exemplum considerandum no-

bis esse indicatur per illud Christi Matth. 12. Viri Niniuicæ surgent in iudicio cum generatione ista, & condemnabunt eam; quia pœnitentiam egerunt in prædicatione Ionæ, & ecce plusquam Ionas hic.]

Porro dolor orietur cogitando præterita; nempe quod Deum omnium creatorem & patrem optimum, conseruato-rem ac Dominum potentissimum, moderatorem ac Iudicè sapientissimum offenderim, omittendo quæ præcipit bonæ, committendo quæ prohibet mala; amittendo quæ contulit diuina dona. Videri possunt dicta lib. 2. cap. 5. Pudor verò ori-etur attendèdo præsentia; puta per peccatum nos longè esse à Deo, & salutè immo secundum præsentem iustitiam, destinatos esse inferno, qui Deo ipsi eramus coniuncti, & cælo destinati. Item animam, alias pretiosissimo Christi sanguinis Balsamo delibutam, pulchram ac decoratam, cælestique sponso gratissimam, sic deurtari vitorum fordidis, tanquam vlceribus foetidissimis, vt non tam Dei, quam Diabolù nec tam Angeli, quam bestie similitudinem referat, sponso-que iniusta sit & abominabilis; atque adeo delecta in eum miserie statum per peccatum mortale, vt ex regni cælestis hærede, facta sit Diabolù seuisissimi vile mancipium.

Timor denique orietur præcogitando futura: nempe quod tendamus ad mortem ineuitabilem, incerti de illius hora. Denique quod huius vitæ exitum excipiat tremendum iudicium, in quo sicut nullum bonum opus irremuneratum, sic nullum malum impunitum relinquetur: dicente Apost. in posteriore ad Corinth. cap. 5. Omnes nos manifestari oportet ante tribunal Christi, vt referat vnusquisque propria corporis, prout gessit, siue bonum, siue malum. In quo itè nullus iudicis meritissimè irati fallere sapientiam, se & eterne iustitiam, aut effagere vindictam potest. Omnia enim sunt nuda & aperta oculis eius. Ad Hebr. 4. Immutabilis est in suis decretis, nec apud ipsum excusatio locum habebit, nec tergiversatio admittetur iuxta illud quod habetur in Psalm. 49. Existimasti iniquè, quod ero tui similis: arguam te, & statuat contra faciem tuam. Neque appellatione aut alia quavis ratione vltionem iudicij euadere licebit: Vnde ibidem subiicitur. Intelligite hæc qui obliuiscimini Deum, ne quando rapiat, & non sit qui eripiat. Adde & in quo Dæmonibus, quorum suggestionibus vltro succubuisti, in d. & Angelo custode, cuius internas monitiones contempsisti, adeoque propria conscientia accusantibus: non erit qui tibi patrocinetur.

Sanctorum enim patrocinium quod in hac vita neglexisti non esse tibi in futura expectandum: parabola quæ habetur Matth. 22. satis indicat per illud, quod is qui ingressus nuptias sine veste nuptiali iuberet mitti in tenebras exteriores, nemine adstantium pro illo deprecante: sicut pro ficulnea infructuosa non dum excisa (Luc. 13.) cultor vineæ deprecatus est. Denique cogitando quod eidem iudicio proxime succedat supplicium peccato mortali debitum, omni pœnarum & molestiarum genere cumulatum (sicut & merces æterna cumulata est omni bonorum & solationum genere) Deo scilicet armane non solum Dæmoues infestissimos hominis hostes, sed alias etiam creaturas ad vltionem inimicorum, ex cap. 5. Sapien.

Cæterum tales actantes esse oportet istiusmodi affectus voluntatis, vt in ea generent tale actantum odium & detestationem peccati, quatenus est offensa Dei super omnia amandi: vt firmum propositum simul concipiat, nusquam eidem peccato consentiendi: ne quidem si mors ipsa obeunda esset. Ad quod nobis necessarium quidem est supernaturalè diuinæ gratiæ auxilium, promouemur tamen ad illud consideratione beneficiorum tam expectatorum pro futura vita, magnitudine & multitudine inestimabilium (iuxta illud quod ex Ista cap. 64. habet Apostolus in priori ad Corinth. cap. 2. Quod oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparauit Deus iis qui diligunt illum) quam iam exhibitorum.

Quorum quædam, vt notat D. Bonauentura in libro qui inscribitur incendium amoris, spectant ad complementum nature: siue ex parte corporis, vt membrorum integritas, complexionis sanitas, sensuum & linguæ expeditus vsus: siue ex parte animæ, vt ingenij perspicacitas, iudicij rectitudo, & voluntatis propensio ad bonum. Quædam in adiumentum